

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy negyedévre . . . . . 1 forint Félévre . . . . . 2 forint Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG: Csongrádon, főtér, 29. házszám. KIADÓHIVATAL: Csongrádon, magtár-utca 41. házszám.</p>	<p>HIRDETÉSEKET és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.</p>
---	--	--

Feladataink.

A Csongrád városi községi párt vezérbizottsága legutóbb tartott ülésében városunk fejlődésére nagyfontosságú határozatokat hozott.

Kimondotta ugyanis a többi között, hogy elérkezettnek látja az időt, mindent elkövetni az előljáróság támogatásában arra, miszerint végre utczáink téglajárdákkal a mai jogerős szabályrendelet erélyes végrehajtása útján ellátassanak és a város közháza előtti térről kiindulva a város főutczáján keresztül egy — jó közlekedést biztosító, a vasuti állomáshoz vezető műút építtessék.

Lelkesült örömmel üdvözöljük a községi párt vezérbizottságát érintett határozatáért és meg vagyunk győződve, hogy ha szilárd kitartással fognak állani törekvésük mellett, annak sikere elmaradni nem fog, — azt az egész községi-párt, az előljáróság és községi képviselőtestületnek összes tagjai fogják támogatni.

Mert hiszen arra nézve, hogy

egy városi élet igényeinek a legkezdetlegesebb kívánalmak szerint is eleget tehesünk, első és fődolog, hogy járdáink legyenek s legalább vasuti állomásunkhoz egy, az év minden szakában változatlanul biztos közlekedést nyújtó utunk legyen.

De ezenkívül egyfelől a takarékoság, másfelől az osztó igazság törvényei is azt követelik, hogy a város hagyjon fel végre az eddigi padlózási rendszerrel és léptesse életbe az általános járdázást. Mert, vajjon nem a legnagyobb pazarlás-e az, midőn a sárban-vízben természetesen rothadó faanyagból építetik a járda?

Vajjon megfelel-e az osztó igazságnak, hogy bár a város minden polgára egyenlő mérvben járult községi adójával a padlózás költségeihez és mégis hány utczánk van olyan, melyben egy szál padló sem volt talán soha?

Léptessük tehát életbe a már jogerős járda-szabályrendeletet s a jövő évben az építkezéseket mulhatlanul kezdjük meg.

Hirdessen pályázatot az előljáróság és vállalat útján saját telepén égettetendő téglákkal eszközöltesse mielőbb az építkezést.

Helyeselni fogja ezt a város minden egyes lakosa, ha talán egyik vagy másik háztulajdonos eleintén zugolodnék is esetleg a költségek miatt.

Hasonlóan fogjunk teljes erélyvel a vasúthoz vezető műutnak építtetéséhez, hiszen ebből, mint néhány szóval alább bebizonyítandjuk, közterheink éppenséggel nem növekednek; ellenben közlekedési érdekeinknek kiszámíthatatlan nagy és üdvös szolgálatot teszünk.

A dolog úgy áll ugyanis, hogy az építendő műutra nézve a város kieszközölvén a vámszedési jogot a kormánytól, miután az eddigi tapasztalatok szerint vasutunkon a teheráru és gyorsáru szállítmányok évenkénti mennyisége kitesz mintegy 60,000 métermázsát, (mázsánként) pr 2 kr csak a vasuti szállítmányok után nyerhetünk kövezetvámokból 1200 forintot, sőt a forgalom fokozódására számítván, a

TÁRCZA.

Hol a boldogság?

Keresi: Krébecz József.

Mintegy 20 éves lehetett az ifju. Piros telt arcz, mely a csipős szétől csaknem a kicsattanásig ki volt pirulva; magas, nyilt homlok, melyre itt-ott göndör fekete fürtök omlottak; szabályos termet, lenge, mint az ingó nádszál; szóval szép, mint maga a megtestesült szépség!

S ez az ifju egyedül, hazátla ul bolyong a főváros népies utczáin; minden arczot gondosan megfigyel, mintha keresne valakit de mindig csalódva fordítja el tekintetét a járó kelők közönyös arczáról, nem talál résztvevő tekintetre,

Ennyi tömérdek nép és nincs közöttük egyetlen ismerős!

Pedig hej másképp volt ez réges régen! Vagy mit tudom én hogy volt; de hogy most nem jól van az bizonyos!

Jár kel, bolyong, míg egy óriási kőhal-maz előtt áll meg; másnak nem is mondhatom; ajtó, a lak, párkányzat, beugró, kiugró s még ki tudná mi összevissza hányva, mintha építője a szabálytalanságokban ke-

r ste volna a szabályosságot és kész — egy palota.

A palota előtt hosszú papagály czi raságu emberi formájú valamicsoda őrzi a bejárást. Vigyázz tapasztalatlan ifju, valamiképp a külsőről ne ítélj, mert akkor ez a valami vagy valaki nagyobb ur lesz uránál is! Hanem úgy látszik ifjunk jól ismeri a portások fáját. Bevárja, azt a másik ifjut, mely éppen feleje tart és pár szó után mindketten fölsietnek a lépcsőn.

Pardon! ezt a másik ifjat még be sem mutattam. Pedig ő is elég figyelemre méltó jelenség s ha jól vélem ismerősebb is amannál. Testre nem igen különböznek, annál inkább kedélyre. Míg amaz nyájas, emez örökösen mozgó; majd leül nyugodtan, talán el is nyújtózik, majd gyorsan fölgrrik jár kel s ha már ebbe is beleunt ujra kezdi. Még éjjel sincs nyugta.

Engedjék el rövid időre, hogy néven szólítsam őket, addig is nevezük az elsőt Egynek, s amazt Kettőnek.

Az elfogadó teremnek tartanak egyenesen.

— Szállást akarnánk csak 24 órára Nagyméltósága miniszterelnök ur — szól

Egy — gondoltuk, hogy mint első ember, ebben is első leend.

Ő nagyméltósága úgy látszik jól ismerte ifjainkat mert e vakm róségen legkevesebbé sem ütődve meg, szolt:

— Sajnálom fiatal barátaim, hogy csak Kettőnek, mint régi jó barátom fiának, lehetek csak segélyére, de Egynek most épen nem állhatok szolgálatára, míg a „Kopasz fejek megadóztatásáról“ törvényjavaslat mindkét házban keresztül nem megy. Azután pedig sok dolgom lesz a „Szent Péter aranykulcsáról nevezett lovagrend“ nagykeresztjének megszerzésével, mit már szintén nem halaszthatok sokára, mivel bokros érdemeim mindaddig kellő méltatásban nem részesültek; szóval Egy barátomra jó ideig semmi szükségem.

Egy tehát fogta vándor botját s neki indult vaktában a legközelebbi város egyik nagy, zöld kapus házának.

Hogy ez olyan gyorsan ment, senki ne csodálkozzék rajta, lévén ez a történet még a régi garabonciás diák korából való történet.

Hanem ebben a zöld kapus házban erősen bizott. Remélte, hogy hosszú vándorlás után itt már megpihenhet.

későbbi években 1500 forintot. És ha ehhez hozzáadjuk a gőzhajón szállítandó teherárak után szedendő vámilletékeket is, tulzottabb számítás nélkül reménylhetünk köveztvám bevételeinkről 1500—2000 frtot.

Ezen összeg pedig teljesen elegendő lesz arra nézve, hogy a műutba fektetendő tőkét kamataival együtt letörleszszük a nélkül, hogy azért önmagunkat egy fillérrel is meg kellene adóztatnunk.

A felvetett törekvéseknek kivihetősége és üdvössége városunk népére nyilvánvaló lévén, annak megvalósítására közrehatni a haladás iránt eléggé fogékony közönségünket aziránt felvilágosítani és buzdítani, lapunk legszebb feladatának fogjuk mindenkoron tartani. Mert ezélunk és rendeltetésünk minden téren a haladás zászlóvivőit követni és támogatni.

Csongrád-öbvényházi
ármentesítő és belv. szab. társulat
tervbe veendő

belviz rendezésének általános leírása.

A társulati ártér a bevezetendő belizek tekintetéből 5 öblözetre oszlik, úgy mint:

- I. Csongrád városi,
- II. Vidre-Csukáséri,
- III. Dong-gátéri,
- IV. Csany-percsorai,
- V. Nádastói (vagyis percsora - gyevi foki) öblözetre.

Az építés alatt levő töltés-testben mind az öt öblözet belvizének kifolyásáról van gondoskodva, zsilipek és illetőleg átteresek, vagy szivornya beépítése által, melyeknek tervezésére vonatkozólag 536—1890.

szám alatt volt szerencsém a programot benyújtani és a szerint a Vidre és a Dongér zsilip tervét el is készítettem, — a Csongrád városi belviz levezetését eszközöző szivornya terve pedig már a Nagyméltóságú Miniszterium által jóvá is hagyatott.

A szóban forgó zsilipépítési program azonban a társulat előnyére változni fog, ha a belvizeknek a töltés építéssel kapcsolatos végrehajtása már most elrendeltetik.

Nevezetesen nem fog szükségeltetni a Vidre éren 3 darab 1.3 méter átmérőjű csőátteres, hanem csak egy; a csany-percsorai öblözetben pedig a 2 darab 1.2 méter átmérőjű cső helyett elegendő lesz 2 darab 0.8 méter átmérőjű cső, a mely összeszevonások tetemes megtakarítást idéznek elő.

A belviz rendezésre vonatkozólag alapelvül a következőket tartom szükségesnek felvenni:

A társulat vegye kezébe a vezetést és sem a kezdetnél, sem később soha ki ne a ja a kezéből, mert ellenkezőleg az ártéren kívüli felső birtokosok kerekednek felül és daczára annak, hogy minden esetben fogja a költségek legnagyobb részét fizetni, idegenek fognak a társulat felett rendelkezni és a legtöbb esetben, a társulat érdekeinek ellenére, teljes joghatálylyal intézkedni; ebből kifolyólag

2. a társulat készíttesse el a tervezeteket a saját érdekeinek megfelelőleg és ártéren kívül egyelőre csak annyira terjeszkedjék, a mennyire éppen szükséges; a tervek elkészülte után pedig építtesse ki a csatornákat saját költségén s midőn a kiépítés meg van, azután fejlesztesse az árteret és vesse ki a költségeket a csatornázásból hasznot élvezőkre;

3. az ártér belvizeit levezető csatornáknak a legalaposabb helyeken kell áthuzódniok és a természet által alkotott vizgyűjtő medenczék — tavakat, melyek a természetes földszintről a víznek beszívására teremtvék, magokba felvenniök, m rt

csak úgy ömölhet a csatornába minden oldalról a belviz és csak így vezetheti a csatorna azt el; — a fensik belvizeit elvezető csatornáknak pedig az ártér szélén övárok alakban kell elhuzódniok, hogy azok vize a mély ártérbe le ne jöhessen;

4. a belviz csatornáknak továbbá úgy kell alkotva lenniök, hogy akkor, mikor ki nem bocsájtható a víz, a régi viszonyokban lényeges káros változást elő ne idézzenek, vagyis általok az alsó birtokosok a felsők előnyére el ne öntessenek. hanem az esetben tőrje minden birtok a maga vizét úgy, mint tőrte a csatornázás előtt mindaddig, mig a víz vala mely művelet által ki nem bocsájtatik;

5. a csatornáknak a lehető legrövidebb uton és idő alatt kell a vizet a kiömlesztő zsilip, vagy géphez vezetniök; mindamellett azonban a legrövidebb ut elérésére még sem engedhető meg, hogy a meglevő erek átvágása által számos birtok elrabolassék és kisajátítási, vagy áthidalási nehézségek és költségek idéztessenek elő;

6. a belviz levezető csatornák leginkább a terepszínen összegyülemelő vize vannak hivatalva levezetni, ez okból azoknak széles felülettel és keskeny fenékekkel kell birniök, vagyis oldalaik enyhe lejtőre építendőek (a mi még azért is előnyös, mert a csatornákön átjáró marhák az oldalokat nem tiporják be) és átlagosan csak oly mélyeknek szabad lenniök, hogy a növényzet alá a vizet tulságos mélyre le ne csapolják és tulságos mélységük által fenék vizet elő ne idézzenek;

7. a zsilipeket inkább nagyra, mint kicsinyre kell építeni, mert a megépített zsilipet többé nagyobbítani nem lehet, vagy csak ugyanannyi költséggel, mintha egészen újat építenék; a csatornákat inkább keskenyre, mint szélesre kell építeni, és pedig, ha lehet, kétféle — t. i. nagy és kis viz — szelvényre, mert azokat szélesíteni mindenkor, minden baj és elveszett költség nélkül, lehet; tehát a levezetendőül

Ez a ház pedig a város első hivatalnokának a háza volt. A kisebb látogatásokat nem akarom leírni, mert akkor hosszú lenne történetem.

Bizony szegény Egy barátunk sulyos vándortarisznyádat tovább czipelheted, itt sem hagynak lepakolni!

— Nem tehetem — fogadja az ur Egynek kérését — azt sem tudom, hol a fejem; nem elég a sok felé való gondoskodás, ime most meg a város pénzéből 20,000 frtot sikkasztottak. Én biztam a jó emberben, megbot'ott, s most én is érzem a sulyát. Egyébiránt a vendégszoba már el van foglalva, a pénztárnoktól szakadt reám ez a vendég.

Vándorunk odapillant, megismeri az alvót; egy öreg, kit azonban a borbély, fogorvos s nem tudom miféle művészet reggelenként újra születtek.

— Oh akkor megyek — szól ifjunk — s czipeli tovább a vándorlás terhét egy nyelet keserűséget tolvá le. Ah! mert nem tudjátok milyen keserű a vándor élete, akit ut göröngye tör, árokszél tövise szur; a nyár forró napja perzsel, télvész hidege kerget, vihar szele tép, éj sötéte keserít;

utszéli tanyák kutyája kísér, szivtelen emberek részvéttlensége hajt.

Hanem a szenvedés nagyon hasznos kura, mely vagy megtör, vagy megedz, de gyökeresen hat. A mi ifjunkat megedzé a további fáradalmakra.

Ment, mendegélt hetedhét orszár ellen, azaz hogy én most nem mesélek, hanem teljesen való történetet beszélek el. Tehát csak vándorolt tovább s miután a nagy városok zajában otthonra nem talált, a falvak csendjébe veté bizalmát.

Azt gondoljátok itt megpihenhetett?! Rosszul okoskodtok; ahol két három nadragos ember összeszorul; ott, a hol egyik a másikat tüzzel-vassal kipusztítani igyekszik, akárha egy pár ürge kiöntéséről volna szó: ott ne keressen senki nyugovást! Pedig tudtommal ez azon sz. bály, mely alól kivétel nincs.

Ifjunk tehát — ismét nagyot nyelt, hanem a keserűk között ez volt a legkeserűbb.

Mit tegyen?! Azt amit a másik szegény legény, nagyot gondolt és — megházasodott, no, mert az agglegénység csak gazdagnak való.

Szép takaros kis menyecskére tett

szert, s az a kis kunyhó — mert csak annak nevezhetem ahol meghuzódtak — olyan csendes, nyugalmas fészék, hogy ott én magam is szívesen nyugodnám. Pedig állandó vendégök is van — a szerelem. erről pedig azt olvastam valahol, „Az élet virág, melynek szerelem a méze.“ de én inkább mondanám, hogy a szerelem az élet kenyere, mert hiszen még nélkül is édes a mindennapi kenyér, csak legyen, már pedig van, ha szeretteinkért kell dolgoznunk, ez ketőzi erőnket.

Aztán jött, aminek jönni kellett. Csak sugva merem kimondani — egy gyönyörű kis baba.

Arról, hogy ez milyen szép volt, nem fogok szólni, (hisz ismerhetitek őt) n helyeit befejezem történetemet, melyet mindénagisága miatt eléggé untatok és végzetül elmondom, hogy:

amaz ifju ki ott a nagy palotában szálásra lelt a Nyugtalanóság volt: a pénztárnok után maradt árva a Hiuság, történetük hőse a Megelégedés, a kis menyecske a Békesség s kis babájuk, aki oly szép hogy tudom miudnyájan irigylitek a Boldogság.

Tudjátok már kedveseim hol a boldogság?

számított vízmenyiség a zsilipekre nézve mint minimum, a csatornákra nézve pedig mint maximum tekintendő.

A társulati árteret kétféle belviz szokta elborítani:

Nevezetesen az ott termett, vagyis ártéri belviz, és az ártéren kívüli magasabb területekről oda tóduló vagyis fensiki belviz; e szerint a levezetésről is kétféle módon kell gondoskodni, és pedig mivel az öblözeteket összefoglalni nem lehet, (vagy legfeljebb a Vidre és Dongér öblözetet) tehát öblözetenként külön-külön.

A levezetés nyílt csatorna, szorító gátas csatorna és emelőgépes vagy tartányos csatornaszervezet által történhetik.

Nyílt csatornának nevezetik az, mely a Tisza árvízszinénél magasabb telepen ömlik a Tiszába, és így a Tisza árvize benne vissza nem folyhat a mentesített területre és így zsilip reá nem kell, — a belviz belöle a Tisza mindenféle vizállásánál akadálytalanul kifolyhat.

Szorítógátas csatornának nevezetik az, mely a belvizet az árterület földszine felé emelve és gátak közé szorítva vezeti a Tiszába. Az árterület biztosítása tekintetből zsilippel ellátandó és úgy építhető, hogy a belvizet a Tisza mindenféle vizállásánál levezesse.

Folyt. köv.

UJ DONSA GOK.

Csongrád, 1890. decz 7.

— Dr. Szivák Imre országgyűlési képviselőnk a f. hó 2-án érkezett körünkbe, ugyanaznap este a csongrádi kaszinó tagok képviselőnk tiszteletére fényes banquetet rendeztek, hol Csongrádváros intelligens közönsége majdnem kivétel nélkül résztvett. A f. hó 4-én este a „községi párt“ rendezett tiszteletére banquetet, hol a gazdaközönség és az iparosok valamint az intelligencia vett részt. Dr. Szivák beszédet határtalan lelkesedéssel fogadták. Szeretett képv. itt tartozkodása alatt, számos a város közönségét érdeklő dolgokat intézett el. A f. hó 6-án körünkől eltávozott.

— A legközelebbi multban tartott közigazgatási bizottsági ülésben, Horcsik Péter elemi iskolai tanítót, Dr. Tergina Gyula kir. tanfelügyelő ur, állásába vissza helyezte. Verner Ilona tanítónőt pedig állásában véglegesítette.

— Lámpáinkról. Örvendetes jelenség, hogy a főutcán egyes háztulajdonosok és kereskedők kezdik felgyújtogatni lámpáikat. Valóban oly sok jómódu háztulajdonos, kereskedő, kávéháztulajdonos lakik a főtéren, hogyha közülök csak minden második is követvén a jó példát felgyújtatná lámpáját vagy a kémkedők kik egymás mellett fekvő üzletekkel birnak, közösen gyújtatnának egy-egy utcza lámpát, piacztérünk teljesen világítva lehetne. És ehhez semmi más nem kellene csak egy kis jóakarát. Hisszük is, hogy felszólalásunk eredmény nélkül nem marad, mert hiszen egy nagyobb jövedelmű háztulajdonosa vagy egy jó forgalmu üzlet tulajdonosa meg sem érzi azt a pár krajczárt mibe a világítás kerülne neki.

— A Szentcsongrádi közlekedés keresves voltáról ugy vidékről mint helybeli lakos társainktól annyi jogosult panaszt hallottunk az utóbbi időkben, hogy végre azt elhallgatni nem lehet és legközelebb részletesen fogjuk tárgyalni e kérdést, mely a megyei közlekedés szempontjából éppenséggel nem kis fontosságú, de illetékes helyen ugy látszik mégis annak nézik, és a közönség türelmi próbakövinek tartják.

— Rendnek muszáj lenni. Ujévkor a szervezeti szabályok értelmében, felfogjuk állítani, a 18 tagból álló rendőrséget.

— Önkéntes tűzoltó egyesületünk a mult vasárnap Dr. Cicatricis Lajos derék főszolgabírónk az önkéntes tűzoltó egyesület újbol felállítására véget, Csongrád város polgárait a városház tanácsstermében értekezletre hívta meg. A főszolgabíró ur lelkesítő szavai folytán, már körülbelül 100 tag jelentkezett önkéntes tűzoltónak.

Dr. Kech-féle beoltás miatt városunkból Témer Józsefné és Szabados Mihály kereskedő Pestre utaztak.

— Áradás. A Tisza oly rohamosan árad, hogy medréből kilépett és a „nagybokrosi legelőt elöntötte.

— Istálló vizitálás. A mult héten járt itt az állami fő állatorvos és egyes házaknál az istállókat megvizsgálta. Az állami fő állat orvos ur ezen intézkedése állat egészségügyi szemponttól szerfelett fontos.

— A sertés hizálás az idén nem igen fizette ki magát, mert mint halljuk, 34—35 krajczárért lehet venni a hizott sertések kilóját.

— A tanfelügyelő bemutatója Csongrád megye közigazgatási bizottságának novemberi ülése, melyen Zsilinszky főispán elnökölt, egy udvarias ténnyel: dr. Tergina Gyula bemutatásával vette kezdetét. Az új tanfelügyelő beköszöntője, melyben a bizottság jóakaratu támogatását kérte jövő munkálkodására nézve, amely mindenkor csak a népnevelés és hazafias kulturális törekvésekre fog irányulni, éljenzéssel fogadtatott. Ugyanó Kakujay Károly helyébe a vármegyei fegyelmi választmány tagjává megválasztott.

— Magyar nyulak Franciaországban. Pallavicini őgróf csongrád megyei nagy birtokán érdekes vadászatot tartanak a jövő héten. A vadászat nyulakra fog történni és pedig tisztán urassági cselédek által és nem durrogó fegyverekkel, hanem hálókkal. Arról van szó, hogy 1500 tapsifülest elevenen fogjanak el egy bécsi czég a sándorfalvi nyulak részére. A bécsi czég a sándorfalvi nyulakat egyenesen Franciaországba fogja szállítani tenyésztés czéljából. Ugy halljuk, hogy ez a magyar nyultelepítvény jókora pénzcskéjébe kerül a francia gazdának.

— Vivómesterek mérkőzése Makón. A f. hó 27-én esti 8 órakor a színházkertben épített szinkörben mérkőzött meg nálunk is előnyösen ismert konyay Kiss Albert vivómester, Rennert Vilmos varsói vivómesterrel. Rennert Vilmos vivómester, 7 vivóverseny érem és több diszoklevél tulajdonosa, Belgrádról haza Varsóba utazván, utközben meghallotta, hogy Konyay Kiss Albert vivómester és az arany érdemkereszt tulajdonosa Makón tartózkodik, mérkőzésre hívta fel. Konyay Kiss Albert a kihívást elfogadta 15 voltra. A győztes félnek 100 ffrt versenydíj van kitűzve. A mennyire ösmerjük Konyait, körülbelül 5 let a győztes.

— Föltételes szabadság. A szegedkerületi börtön rabjai közül negyvenegy ember kapta vissza tegnap a szabadságát. A börtönigazgatóság ajánlatára

ugyanis annyi rabot bocsájtott föltételes szabadságra az igazságügyminiszterium.

— A négyszeres rablógyilkos. Sokan ma is borzadva gondolnak vissza arra a vérfagyasztó rablógyilkosságra, mely 1876-ban történt a szegedi alsóvároson. A magyar igazságszolgáltatás előtt alig állott még nagyobb gyilkos Hajdu Istvánnál, aki négy gyermeket gyilkolt meg páratlan kegyetlenséggel, azért, hogy így a gyermekeket illető örökség ő reá maradjon s nyomorult életét örökös léhaságban tölthesse. Eleinte senkisémet sejtette a bűnöst, a négyszeres gyilkosság részleteit tárgyalták országsherte s az volt az általános vélemény, hogy a gyilkosságot többen követhették el. Még undorítóbbá, iszonyatkeltőbbé tette a sokszoros vérbűnt aztán az a kiderített tény, hogy a gyilkosságot Hajdu István követte el, akire a gyermekek gondozása volt bízva. A szegedi kir. törvényszék 1876-ban kötélt általi halálra ítélte a sokszoros rablógyilkost. Az ítéletet megerősítette a kir. tábla és kir. kuria is. A négyszeres rablógyilkost a legfőbb ítélőszék mentette meg az akasztófa haláltól, mely életfogytiglani fegyházra változtatta az ítélet. Tegnap az illavai fegyház igazgatósága arról értesíté Schmiedt Imre kir. ügyészt, hogy Hajdu István, a szegedi négyszeres rablógyilkos meghalt. Tizennégy év óta, Hoszter Fülöp, várpalotai rablógyilkoson kívül, Hajdu István volt az illavai fegyenczek között a legnagyobb gonosztevő.

CSARNOK.

A füst nélküli lópor.

— Folytatás. —

A német hadsereg jelenlegi puszkapora nem teljesen ment a füsttől; utána könnyű kékes füstfelhő keletkezik, mely azoeban mindjárt eloszlik. Egyes puska elsütése 300 méternyire láthatatlan volt; közelebről szivarfűsthez hasonló. A Spandau körül tartott gyakorlatok alkalmával a legsebesebb sortüzelés sem burkolta a csatázókat füstfelhőbe.

A „Deutsche Heeres-Zeitung“ mult évi áprilisi számában közölt egyik mulatságos cikkben le van rajzolva egy zászlaj meglepetése, mikor a menekülő előőrs jelent, hogy őket az ellenség golyója söpörte, a nélkül, hogy akár a fülük el, akár a szemükkel észre tudták volna venni, honnan eredt a támadás. Ama fegyvergyakorlatok óta, a melyeken a német és osztrák uralkodók is jelen voltak, a füsttelen puszkapor alkalmazása lett a nap ese énye, és a fénti állítások képtelensége pontos megfigyelésekből lett bizonyos; a zajtalan puszkapor ép olyan lehetetlen; mint a feszítő erő nélküli robbanó anyag.

Mihelyt a robbanó zselatint Ausztrában hadi czélokra használni próbálták, mindjárt érezhető volt szüksége annak, hogy csökkentsék a véletlen robbanások veszedelmét, a minőt előidézhethet például egy ágyugolyó vagy bombadarab, ha véletlenül a robbanó zselatinás kocsit éri Hess ezredesnek sikerült robbanó zselatint csekély mennyiségű kámfor belevegyítésével könnyebben kezelhetővé tenni. Ennek az anyagnak a szelétomsavas növényrostnak ipari alkalmazásában is nevezetes szerep jutott, a melynek termékei a mesterséges szaru és elefantsontot, és az ugynevezett xylneit. Olyan módon, hogy a nitro-glicerinbe sok-

kal több salétromsavas gyapotot kevert, mint a mennyi a robbanó zselatinához, kell mindkét anyagot kámmforttal vegyítvén, hogy robbanásuk hevességét és gyorsaságát mérse elje: Nobel csaknem szarunemű anyagra tett szert, a melyet, a míg lágy hengerekké és lemezekké lehet idomítani; ballistikai tulajdonságaira, és homogenitására nézve közel áll a robbanó gyapot hasonló külsejű vegyítékéhez; sőt, mi több, ennek a robbanó szernek egyáltalán nincs füstje. Minthogy azonban illó anyagot, kámmfort is tartalmaz, a melynek mennyisége az elszállás következtében megfogyhat, valószínű, hogy ballistikai tulajdonságai idővel módosulnak. Bármit volna is, úgy látszik, hogy az Olaszországban a rendes fegyverekkel ily anyaggal végrehajtott kísérletek sikerültek, s különféle kaliberű ágyukban Krupp is kezdi alkalmazni.

A robbanó szerek tanulmányozására alakult angol bizottság, a Nobel-féle puskapor fegyverkezésain iparkodva segíteni, más nitro-glicerium készítményekkel próbálkozott, a melyek fonal-, pálezika-, nyalábalakban a kis kaliberű fegyverekben kitűnő eredményre vezettek. A logjobbik ilyenmű készítmény azonkívül nem füstöl és nagyon állandó, a mennyire az eddigi tapasztalat mutatja. Jelenleg bizonyos nehézségek legyőzésén fáradoznak, a melyek e szernek az i en kis kaliberűekben való használata közben abból erednek, hogy egyenlő töltéseket véve, kifejtett nyomása sokkal nagyobb, mint a fekete puskaporé, és kisebb mennyiséggel sokkal nagyobb sebességet eredményez, e miatt persze sokkal jobban fölmelegszik a fegyver is.

Ha visszaemlékezünk arra, a mit főntebb a puskapor rongáló hatásáról mondtunk, világossá válik, hogy a fegyvert az a por rongálja legjobban, a melyiknek robbanó ereje legnagyobb. Törekedni kell arra is, hogy a robbanás termékei minden szilárd anyagtól mentek legyenek, a melyek a puska belsejét megfoghatnák, és ezen a révén meggátolhatnák a megmelegedett golyónak az egész csőfelülettel való tökéletes érintkezését. Tegyük hozzá, hogy a füsttelen puskapornak alkalmazhatónak kell lenni az olyan fegyverbe is, a mely eredetileg fekete puskaporra volt készítve. Ebből látható, hogy olyan füsttelen puskapor feltalálása, a mely eléggé állandó, könnyen kezelhető és minden körülmény közt megbízható; a melynek készítése, könnyű és ára mérsékelt legyen: még csak egy részét teszi annak a nehéz problémának, a melynek megoldásán minden ország: katouai tekintélyei fáradoznak, s a mely probléma, úgy látszik, mégis közel van a megoldáshoz.

Azok a kísérletek a melyeket az angol hadseregben az 50—150 mm. és kaliberű ágyukra nézve elfogadott, füsttelen puskaporral tettek, azt bizonyítják, hogy a fekete puskaporhoz való fegyverek közül a füsttelen puskapornak alkalmazása a nagy ágyukban sokkal kevesebb nehézséggel jár, mint a kis kaliberűekben. Sokkal kisebb töltés ugyanolya ballisztikai hatást idéz elő, és robbantó hatása fokozatosságának és tartósságának következtében a nyomás az ágyukamrában csekélyebb, a csőben pedig nagyobb. Ha e puskapor jó tulajdonságait teljesen ki akarjuk zsákmányolni, és az ágyuk-lövés erejét növelni, szerkezetükben némi változás szükséges: a töltéskamrát kisebbíteni, az ágyu ellentállását s talán a cső hosszát is növelni kell.

Még abban az esetben is, ha a füsttelen puskapor a tüzérségi szolgálatban sikeresen volna alkalmazható, a mitrailleurse öktől kezdve egész a nagy kaliberű ágyukig; még ha ballisztikai jó tulajdonságai teljesen kihasználhatók volnának is, bizonyos meghatározott minta szerint készült ágyukban még akkor is hátra volna megállapítani, hogy e robbanó szer, a mely sokkalta kevesebb, a fekete puskapornál, ki tudná-e

állani az éghajlatok változását, megfelelően a tárházakba rakás feltételeinek, hajón és szárazon, a világ minden részében a mi lényeges feltétele elfogadásának, a tengeri és szárazföldi hadseregekben, főképp az angol tengerészetben. Még látni kellene, vajjon ily változatos feltételek közt nem változnék-e meg idővel összetétele is? S vajjon elegendően állandó-e arra, hogy kizárja a robbanás lehetőségét, s hogy ez által igazolja-e a fekete puskapornak vele való helyettesítését minden téren a hol alkalmazása czélszerűnek mutatkozik?

Meglehet, hogy konzerválása a hajókban, erősségekből, tárházakban olyan elővigyázati intézkedéseket fog követelni, a melyek korlátozni fogják alkalmazását. De

még az ilyen kivételes rendszabályok fogadásával járó alkalmatlanság sem ér fel azzal a haszonnal, a mely a füsttelen puskapor használatával, főképp tengeri háboru esetén, járna.

(Vége köv.)

Szerkesztői üzenet.

B. F. k. a. Helyben. Ha nagysád ígérletünkhöz ragaszkodik, ám jó; de ne feledje, hogy a legjobbat is gyakran hajótörést szenved a — mások közönyén. Reméljük mindazonáltal, hogy sikerülni fog. Mi rajta leszünk. Tehát a u r e v o i r 31-én a parquetten.

Felelős szerkesztő: **ÉDER JÁNOS.**
Kiadótulajdonos: **SZILBER J.-né.**

1467 szám.
tkv. 890.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Csongrád városi árvapénztár, mint végrehajthatónak — Szabados Mihály és társai végrehajtást szenvedő elleni 2481 frt tőkekövetelés és minden járuléki iránti végrehajtási ügyében a csongrádi kir. jbiróság területén lévő felerészben Horváth Anna másik felerészben Szabados Emilia, Géza, Gyula, Julianna, Mihály és Mária tulajdonához tartozó, Csongrád nagyközség határában fekvő, a csongrádi 545 sztkben foglalt (930, 931) rszámú ház utáni o. é. 400 frtra becsült házra és beltelekre, a (930, 931) rszámú ház utáni o. é. 49 frtra becsült osztatlan legelői illetékre, 1919 rszámú 676 négyszögöl térü o. é. 24 frtra becsült bökényre, 1999 rszámú 313 négyszögöl térü 28 frtra becsült bökényre, 2639 rszámú 1 ²⁷⁵/₁₆₀₀ hold térü 96 frtra becsült bökényre, 6067 rszámú 1 ¹¹⁹⁶/₁₆₀₀ hold térü 504 frtra becsült öregszőlőre és a csongrádi 2654 sztkben foglalt 1995 rszámú 313 négyszögöl térü 15 frtra becsült bökényre az árverést a fent ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1891. évi január hó 9-ik napján, délelőtti 9 órakor, a csongrádi kir. járásbiróságnál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis 40 frt, 4 frt 90 kr, 2 frt 40 kr, 2 frt 80 kr, 9 frt 60 kr, 50 frt 40 krt, 1 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX.t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A csongrádi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság, 1890. szeptember 18-án.

Járásbíró szabadságon, helyette:
S o r d o v á n y, kir. aljárásbíró.